

УДК: 351:65.012.8

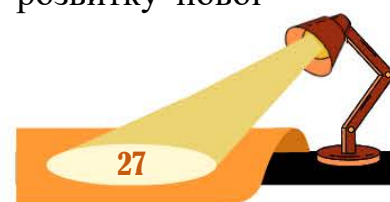
[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-27-37](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-27-37)

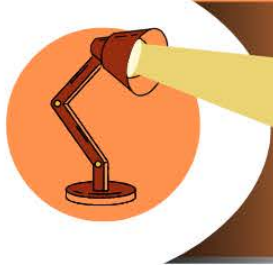
Казанчук Ірина Дмитрівна, кандидат юридичних наук, професор, член-кореспондент Академії Адміністративно-правових наук, доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1, Харківський національний університет внутрішніх справ, Україна, 21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3-а, тел.: (099) 500-82-58, <http://orcid.org/0000-0003-4269-2749>

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сутності та значенню електронного урядування у процесі розвитку публічного адміністрування. З'ясовано особливості впровадження електронного урядування в сфері охорони навколишнього природного середовища через застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Звертається увага на те, що завдяки інформаційним технологіям відбувся перехід до нової форми організації діяльності органів публічної влади, а також якісно нового рівня оперативності та зручності отримання громадянами та громадськими організаціями публічних послуг у природоохоронній сфері через Інтернет та інші інформаційні системи. Зазначено, що електронне урядування виступає важливою формою взаємодії та комунікації органів влади і громадських інституцій, а також сприяє швидкому і оперативному отриманні громадянами необхідної інформації з питань стану охорони навколишнього природного середовища. Вказано, що електронне урядування є способом підвищення ефективності публічного адміністрування в природоохоронній сфері, та головним елементом утвердження електронної демократії в процесі розвитку в Україні інформаційного суспільства.

Розглянуто різні підходи до визначення поняття «електронне урядування», та на їх основі надано власне визначення електронного урядування в публічному адмініструванні в контексті розвитку адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища. Отже, електронне урядування розглянуто форму організації і функціонування публічного адміністрування в природоохоронній сфері, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій, які сприяють розвитку нової

адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища метою якої є задоволення потреб і інтересів громадян в покращенні стану довкілля.

З урахуванням процесу адаптації національного законодавства до норм і стандартів законодавства Європейського Союзу, автором запропоновано внести зміни до Концепції розвитку електронного урядування в Україні № 649-р від 20 вересня 2017 року та у визначенні поняття «електронне урядування» замінити словосполучення «державне управління» на термін «публічне адміністрування».

Автором зроблено висновок про те, що електронне урядування є дієвим інструментом підвищення ефективності публічного адміністрування у сфері охорони навколишнього природного середовища. Однією з головних переваг електронного урядування в природоохоронній сфері є зручність та доступність адміністративних послуг для громадян. Також впровадження онлайн-сервісів дозволяє громадянам отримувати необхідну інформацію та здійснювати різні адміністративні процедури зручно і швидко, що сприяє економії часу та зусиль застосуванні природоохоронних заходів.

Ключові слова: електронне урядування, публічне адміністрування, органи публічної влади, інформаційне суспільство, адміністративно-правова система, охорона навколишнього природного середовища, інформаційно-комунікаційні технології.

Kazanchuk Iryna Dmitrivna, candidate of legal sciences, professor, associate professor, corresponding member of the Academy of administrative and legal sciences, associate professor of the Department of administrative law and process of faculty № 1 of the Kharkiv National University of Internal Affairs, Ukraine, 21008, Vinnitsa city, Solnechnaya street, 3-a, tel.: (099) 500-28-58, <http://orcid.org/0000-0003-4269-2749>

ENSURING ROAD TRAFFIC SAFETY IS AN IMPORTANT DIRECTION OF ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN EMERGENCY SITUATIONS

Abstract. The article is devoted to the study of the essence and significance of e-government in the process of development of public administration. The author elucidates the peculiarities of e-government implementation in the field of environmental protection through the use of modern information and communication technologies. Attention is drawn to the fact that thanks to information technologies, there has been a transition to a new form of organization of public authorities' activities, as well as a qualitatively new level of efficiency and convenience of obtaining public services in the environmental field by citizens and

public organizations via the Internet and other information systems. It is noted that e-governance is an important form of interaction and communication between public authorities and public institutions, and also facilitates the quick and efficient receipt by citizens of the necessary information on the state of environmental protection. It is indicated that e-governance is a way to improve the efficiency of public administration in the environmental field, and the main element of establishing e-democracy in the process of development of the information society in Ukraine.

The author considers various approaches to the definition of "e-government", and on their basis, the author provides her own definition of e-government in public administration in the context of development of the administrative and legal system of environmental protection. Thus, e-governance is considered to be a form of organization and functioning of public administration in the environmental field which contributes to increasing the efficiency, openness and transparency of activities of public authorities and local self-government bodies with the use of information and telecommunication technologies which contribute to the development of a new administrative and legal system of environmental protection aimed at meeting the needs and interests of citizens in improving the environment.

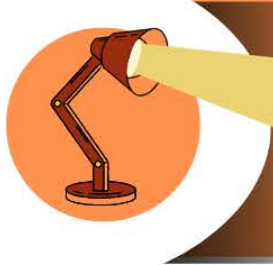
Taking into account the process of adaptation of national legislation to the norms and standards of the European Union legislation, the author proposes to amend the Concept for the Development of E-Governance in Ukraine No. 649-p of September 20, 2017, and to replace the phrase "public administration" with the term "public administration" in the definition of "e-governance".

The author concludes that e-governance is an effective tool for improving the efficiency of public administration in the field of environmental protection. One of the main advantages of e-governance in the environmental sector is the convenience and accessibility of administrative services for citizens. In addition, the introduction of online services allows citizens to obtain the necessary information and carry out various administrative procedures conveniently and quickly, which saves time and effort in the application of environmental protection measures.

Keywords: e-government, public administration, public authorities, information society, administrative and legal system, environmental protection, information and communication technologies.

Постановка проблеми. З початку 2022 року завдана російською агресією шкода навколишньому природному середовищу України у наслідок воєнних дій оцінюється майже у 64 млрд. доларів [1]. Так, у 2023 році на друге місце у рейтингу серйозніших загроз майбутнім поколінням вийшло «стан забруднення навколишнього середовища». Це непокоїть 43,1 % опитаних українців [1]. Звісно, окрім людських втрат і подальших перспектив відновлення генофонду країни, суспільство цікавить також сучасний стан забруднення атмосферного повітря, ґрунтів та водних ресурсів, і насамперед,

шкода, завдана лісам (йдеться не лише про спалення, а й про пошкодження від уламків ракет, від траншей тощо), та визначення можливостей їх відновлення у післявоєнні роки. Очевидно, актуальність проблеми «знешкодження природних ресурсів» в свідомості українців відчутно зросла.

Водночас, швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (надалі – ІКТ) дозволив не лише оперативно збирати, обробляти і передавати інформацію в великих обсягах громадськості, але й надав можливість покращити зворотній зв'язок та взаємодію органів влади і населення. Більш того, інформаційні технології сприяли появі електронного урядування і впровадженню його в діяльність органів публічної влади як невід'ємного елемента взаємодії органів публічного адміністрування з громадськістю. Оскільки завдяки впровадженню можливостей електронного урядування в публічному адмініструванні громадськість отримує доступ до інформації з питань стану довкілля, проекти та результати діяльності органів влади в природоохоронній сфері, у свою чергу влада отримує додатковий канал інформації, добровільно наданої громадянами для оптимізації публічного управління такою важливою сферою як охорона природного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем та перспектив розвитку публічного адміністрування у важливих сферах життєдіяльності країни приділяли уваги у своїх працях такі вчені, як: В.Б. Авер'янов, Д.М. Бахрах, М.В. Бевзенко, Ю.П. Битяк, В.Р. Біла, В.В. Галуцько, О.О. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, І.В. Клименко, К.О. Линьов, Р.С. Мельник, С.В. Петков, Д.В. Приймаченко, В.П. Тимошук, О.Б. Шевчук, Ю.С. Шемшученко. У свою чергу, вивченню теоретичних та практичних питань розвитку електронного урядування з позиції науки адміністративного права присвятили свої роботи Баранов О.А., Демкова М.С., Жиляєв І.Б., Карачай В.А., Клімушин П.С., Лопушинський І.П. та інші. Втім, в умовах введення в Україні правового режиму воєнного стану особливої актуальності зазнали проблеми з'ясування сутності та ефективності впровадження електронного урядування в публічному адмініструванні в контексті розвитку адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища, а тому ця проблематика потребує додаткового дослідження.

Мета статті – дослідити поняття та значення електронного урядування в публічному адмініструванні, на основі аналізу правових норм та наукових концепцій визначити можливості впровадження електронного урядування в Україні з огляду на необхідність удосконалення адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища за сучасних умов.

Виклад основного матеріалу. Перехід до формування інформаційного суспільства в Україні передбачив трансформацію управлінської діяльності органів публічного адміністрування у бік впровадження передових технологій та досягнень науки в управлінні галуззю адміністративно-правової охорони

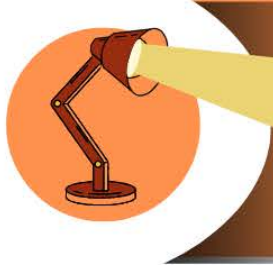

навколишнього природного середовища. Інтернет-технології, що забезпечують інформаційну взаємодію органів державної влади, бізнесу й інститутів громадянського суспільства, отримали в сучасній літературі найменування «електронного урядування» або «е-урядування». Цей термін міжнародно визнаний і широко використовується у світі. Сутність електронного урядування полягає не лише в тому, що воно являє собою модернізацію системи органів публічного адміністрування, адаптацію її до потреб інформаційного суспільства, але й передбачає взаємодію громадських інституцій з владою за допомогою сучасних ІКТ в галузі адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища.

У вітчизняній юридичній літературі існує декілька наукових підходів щодо змісту електронного урядування. Узагальнюючі різні погляди українських науковців, їх можна звести до вузького та широкого визначення поняття «електронне урядування». У вузькому значенні поняття «електронне урядування» розглядається як один із засобів або інструментів, які допомагають отримувати необхідну інформацію, послуги та здійснювати комунікацію між громадськістю та владою. У такому значенні науковці стверджують на можливості альтернативного способу надання публічних послуг в електронній формі в різних галузях публічного адміністрування. Відповідно до цього підходу, електронне урядування може бути синонімом цифрового адміністрування, онлайн-адміністрування або в певному контексті трансформаційного адміністрування, яке фокусується на використанні Інтернет-технологій як платформи для обміну інформацією, надання послуг і взаємодії з громадянами, підприємствами тощо. Таким чином, електронне урядування – це електронне надання інформації та публічних послуг безперервно 24 години на добу, сім днів на тиждень [2, с. 3].

Науковці, які спираються на позицію широкого підходу до визначення електронного урядування, розглядають це поняття з позиції ефективної взаємодії органів влади та суспільства з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та надання якісних державних (публічних) послуг. Іншими словами, як вірно зазначає П. Клімушин, електронне урядування – це трансформація внутрішніх і зовнішніх взаємовідносин у системі публічного управління, яка забезпечується за рахунок впровадження технологій, інформації та комунікації з метою оптимізації управлінських процедур, процесів надання публічних послуг та забезпечення прав громадян [3, с. 75-76]. У такому значенні ідея впровадження електронного урядування в публічне адміністрування полягає у взаємодії влади з громадянами та бізнесом шляхом використання можливостей Інтернет ресурсу і інших інформаційних технологій. Відповідно, електронне урядування включає в себе такі важливі елементи взаємодії як: держава і суспільство, держава та представники бізнесу і органи влади. При цьому, громадські інституції отримують швидкий доступ

до публічної інформації, якісніші і оперативніші адміністративні послуги, і головне – можуть впливати на прийняття та виконання важливих державних рішень, у тому числі і у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Зазначимо, що більшість дослідників трактують електронне урядування не лише як спосіб підвищення ефективності публічного адміністрування, а й як головний елемент нової моделі демократії в інформаційному суспільстві. Оскільки технології електронного урядування створюють умови для ефективного залучення громадян та громадських організацій до процесів формування та реалізації публічної політики [4, с. 190]. Так, І.С. Куспляк зазначає, що електронне урядування є інструментом розвитку демократії і вважається реальним шляхом розвитку демократичних процесів у суспільстві, що знайшло своє відображення в появі терміну «електронна демократія». Можливості Інтернету та його інформаційної структури в даній галузі практично невичерпні: починаючи від інформування населення про різноманітні події, кандидатів на посади, закінчуючи участю громадян в електронних виборах тощо [5, с. 46].

Досить вдалим є законодавче визначення поняття «електронне урядування», надане в Концепції розвитку електронного урядування в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України № 649-р від 20.09.2017 р. Адже активне впровадження сучасних інформаційних технологій в усі сфери суспільного життя та в діяльність органів публічного управління є одним із пріоритетних напрямів державної політики. Так, в Концепції електронне урядування визначено як форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян [6]. На відміну від багатьох визначень електронного урядування наведено в Концепції поняття акцентує увагу на таких важливих складових електронного урядування як підвищення ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади і органів місцевого самоврядування, однак не зважаючи на це, на наш погляд все ж не в повній мірі розкриває зміст електронного урядування.

У цьому аспекті ми б хотіли привести думку М.С. Міхровської, яка слушно зазначає, що з наближенням адміністративного законодавства України до європейського, у науці адміністративного права все частіше вживається термін «публічне управління (адміністрування)» [7, с. 301], яке і слід вживати у тому числі і в правових актах. Оскільки, як підкреслюють відомі адміністративісти О.М. Бандурка та Ю.П. Битяк, «...слід утверджувати думку, про те, що в кінцевому підсумку раціоналізаційні аспекти державного

управління повинні бути підпорядковані аспектам його демократизації та гуманізації [8, с. 211]». Тому, на нашу думку, слід у Концепцію електронного урядування внести певні зміни, замінивши застаріле поняття «державного управління» на користь сучасного терміну «публічне адміністрування», яке домінує в європейських країнах, та має значно ширше мету та значення як сервісно-спрямована система управління, та інші засоби здійснення.

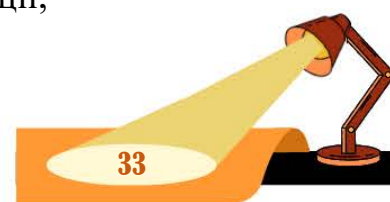
Отже, електронне урядування публічного адміністрування у сфері охорони навколишнього природного середовища можна визначити як форму організації публічного адміністрування в природоохоронній сфері, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій, які сприяють розвитку нової адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища метою якої є задоволення потреб і інтересів громадян в покращенні стану довкілля.

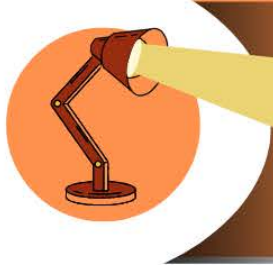
Упровадження системи електронного урядування у сферу публічного адміністрування повинно забезпечуватися:

- автоматизованою інформаційною взаємодією електронних інформаційних систем і баз даних державних органів;
- автоматизованою міжвідомчою електронною взаємодією державних органів у процесі роботи, що проводиться із фізичними та юридичними особами;
- електронним обслуговуванням фізичних та юридичних осіб за принципом «єдиного вікна» із застосуванням електронного цифрового підпису;
- розповсюдженням інформації щодо стану навколишнього природного середовища в інформаційно-телекомунікаційних мережах.

В умовах екологічної кризи, яка має місце не тільки в Україні, але й у Європі в цілому впровадження «електронних інструментів» у діяльність органів публічної влади з метою підвищення ефективності функціонування адміністративно-правової системи охорони навколишнього природного середовища є вкрай важливим. Слід виділити такі елементи електронного урядування в природоохоронній сфері:

1) надання публічних послуг та розвиток взаємодії влади, громадян і бізнесу за допомогою ІК-технологій, що здійснюється через забезпечення прозорих, безпечних і некорупційних, найменш витратних, швидких і зручних електронних послуг; реалізацію принципу єдиного вікна («one-stop-shop») через забезпечення розвитку та функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг; електронні публічні закупівлі, електронні аукціони; оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних, електронних звернень та електронних петицій; електронну ідентифікацію фізичних осіб, зокрема через реалізацію принципу «single-sign-on» щодо впровадження інтегрованої системи електронної ідентифікації і автентифікації;

2) розвиток електронної взаємодії через автоматизований обмін даними між інформаційно-телекомунікаційними системами органів публічної влади, а також транскордонною електронною інформацією з органами публічної влади інших країн світу, і насамперед Євросоюзу; використання електронного документообігу; здійснення електронного урядування базовими галузями, у тому числі і в сфері забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, завдяки використанню перспективних геоінформаційних технологій, технологій опрацювання даних великих обсягів, зокрема «Big Data».

3) зміцнення громадського електронного контролю за діяльністю суб'єктів публічної адміністрації, обов'язкове оприлюднення (надання) інформації та звітів з питань природоохоронної діяльності уповноваженими органами державної влади.

Особливості електронного урядування у сфері охорони навколишнього середовища змушують органи публічної влади розробляти державні і регіональні плани впровадження цифрових інновацій у природоохоронну сферу, погодження скоординованих організаційних й технологічних заходів, а також проведення спільних дій органів публічної влади та громадських інституцій. Натомість, з метою контролю за результатами природоохоронної діяльності органів публічного адміністрування слід застосовувати спеціалізовані інформаційно-комунікативні системи, які б забезпечили інформаційну взаємодію, побудову якісної системи збору, обробки, розподілення, зберігання, представлення та обміну інформації в режимі реального часу, між органами публічної влади та громадянами. Наприклад, сервіси геоінформаційної веб-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» забезпечують не лише можливість комунікації між учасниками (обмін інформацією), але і отримання необхідного результату користувачем (фізичної або юридичної особи), який направив електронне звернення з інформацією про конкретну екологічну проблему чи порушення природоохоронного законодавства. Функціональні можливості системи побудовані таким чином, щоб уповноважений орган державного контролю (нагляду) за станом раціонального використання та відновлення природних ресурсів мав можливість безпосередньо реагувати на діяльність або бездіяльність окремої посадової особи [10, с. 44]. У випадку відсутності реакції з боку державного природоохоронного органу на звернення користувача про екологічну проблему у передбачені законодавством строки, автоматизований процес в роботі системи, без участі користувача, забезпечить переадресацію заяви про вчинення правопорушення, передбаченого главою 7 Кодексу України про адміністративні правопорушення [11], посадовою особою органу державної влади (природоохоронним органом), який ігнорує законні вимоги користувача, до Уповноваженого з прав людини. У свою чергу,

орган державної влади, уповноважений здійснювати адміністративні провадження за фактом порушення норм закону України «Про доступ до публічної інформації» [12], отримує повний, оформлений належним чином, пакет документів зі скаргою, викладеними фактами і доказами скоєного правопорушення, і може застосувати до порушника санкції адміністративного впливу, з метою стимулювання останнього виконати належним чином покладені на нього природоохоронні функції.

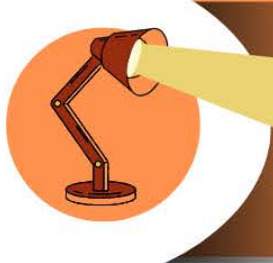
Враховуючи усе вищезазначене, та аналізуючи позитивні приклади впровадження електронного урядування в публічному адмініструванні сферою охорони навколишнього природного середовища, неважко виділити основні переваги подальшого розвитку електронного урядування та необхідності удосконалення правового механізму його застосування, а саме:

- прозорість і відкритість органів державної влади, прийняття більш ефективних управлінських рішень з питань природокористування і природоохорони, завдяки чому громадяни матимуть усі можливості швидко отримувати достовірну, точну і оперативну інформацію про діяльність органів влади у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- активна участь громадськості у прийнятті управлінських рішень загальнодержавного та регіонального характеру;
- підвищення якості здійснення сервісної діяльності органів державної влади щодо надання адміністративних послуг у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпеченні екологічної безпеки на державному і регіональному рівнях, а також ефективності управління сферою раціонального використання природними ресурсами;
- зниження рівня корупції в органах державної влади, які уповноважені реалізовувати природоохоронні заходи, що передбачені Стратегією державної екологічної політики України на період до 2030 року.

Позитивним наслідком використання цифрових технологій в публічному адмініструванні у сфері охорони навколишнього середовища слід вважати також можливість економного розподілу бюджетних коштів, адже отримання бажаного ефекту очікується від збільшення якості проведення заходів з реалізації державного і громадського контролю (нагляду) у сфері охорони навколишнього природного середовища і, як наслідок, збільшення надходжень до державних природоохоронних фондів місцевих і державного бюджетів, та ефективного і контрольоване витрачання бюджетних коштів на реалізацію природоохоронних державних і регіональних програм. При цьому, існуючий цифровий інструментарій будь-яких онлайн платформ для реалізації соціальних комунікацій забезпечить належний рівень комунікативних процесів між представниками громадських інститутів та органів публічної влади у вирішенні важливих природоохоронних проблем.

Висновок. Отже, в контексті побудови інформаційного суспільства, електронне врядування є дієвим інструментом підвищення ефективності

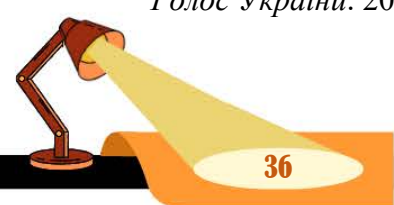

публічного адміністрування у сфері охорони навколишнього природного середовища. Однією з головних переваг електронного урядування в природоохоронній сфері є зручність та доступність адміністративних послуг з природоохоронних питань для громадян. Впровадження онлайн-сервісів дозволяє громадянам отримувати необхідну інформацію та здійснювати різні адміністративні процедури зручно і швидко, що сприяє економії часу та зусиль. Більш того, з урахуванням позитивних прикладів впровадження «електронних інструментів» у діяльність органів публічної адміністрації, слід відзначити практичні переваги щодо їх використання: для фізичних (пересічних громадян) і юридичних осіб (громадських екологічних організацій) – це можливість вільного доступу до публічної інформації та безпосередня участь у реалізації державної екологічної політики; для органів публічної влади – підвищення якості і ефективності власної регуляторної діяльності у природоохоронній сфері.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Жекало Г.І., Заяць М.Я., Вакун О.В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. С. 1–6.
3. Клімушин П.С. Стратегія та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : [монографія]. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. 524 с.
4. Карачай В.А. Електронне врядування в Україні: СВОТ-аналіз. *Панорама політологічних студій*. 2012. Вип. 8. С. 187-193.
5. Куспляк І.С. Електронне урядування як інструмент формування прозорості та відкритої політичної влади: дис.... канд. політ. наук: 23.00.02 / Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського». Одеса, 2012. 204 с.
6. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р від 20.09.2017 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Міхровська М.С. Публічна адміністрація, державне управління та електронне урядування: особливості взаємозв'язку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. Випуск 69. 2022. С. 299–303.
8. Адміністративне право України. Загальна частина : академічний курс : [підручник] / О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук та ін.; за заг. ред. О.М. Бандурки. Х. : Золота миля, 2011. 584 с.
9. Правове регулювання відносин в сфері довкілля в Європейському союзі та в Україні // За заг. ред. к.е.н. В. Г. Дідика. – К.: Державний департамент з питань адаптації законодавства, 2007. 579 с.
10. Воробйов С.В. Геоінформаційні, комунікаційні системи у сфері охорони довкілля: європейський та український досвід. *East European Scientific Journal (Warsaw, Poland)*. №3 (31). 2018, part 5. С. 42-46.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.11 р. № 2939-VI. *Голос України*. 2011. № 24.

References:

1. Ofitsiynyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky [Official site of the State Statistics Service]. www.ukrstat.gov.ua. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
2. Zhekalo, H.I., Zayats, M.YA., Vakun, O.V. (2020). Sutnist' ta zmist elektronnoho uryaduvannya: kontseptual'nyy vymir [The essence and content of e-government: conceptual dimension]. Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok. [in Ukrainian].
3. Klimushyn, P.S. (2016). Stratehii ta mekhanizmy elektronnoho uriaduvannya vnformatsiinomu suspilstvi [Strategies and mechanisms of E-Government in the information society]. Kharkiv: Vyd-vo KharRI NADU«Mahistr» [in Ukrainian].
4. Karachai, V.A. (2012). Elektronne vriaduvannya v Ukraini: SVOT-analiz [E-government in Ukraine: SWOT analysis]. *Panorama politolohichnykh studii – Panorama of political science studies*, 8, 187-193 [in Ukrainian].
5. Kusplyak, I.S. (2012). Elektronne uryaduvannya yak instrument formuvannya prozoroyi ta vidkrytoyi politychnoyi vlady [Electronic governance as a tool for the formation of transparent and open political power]. Derzhavnyy zaklad «Pivdenoukrayins'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet imeni K.D. Ushyns'koho». Odesa. [in Ukrainian].
6. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannya v Ukraini” : vid 20.09.2017 r., № 649-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On approval of the Concept of e-government development in Ukraine” from 20.09.2017, № 649-r]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
7. Mikhrovs'ka, M.S. (2022). Publichna administratsiya, derzhavne upravlinnya ta elektronne uryaduvannya: osoblyvosti vzayemozv'yazku [Public administration, public administration and e-government: features of the relationship]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya PRAVO*. [in Ukrainian]. Vyp. 69, 299–303.
8. Bandurka, O.M., Bytyak, YU.P., Harashchuk, V.M., et al. (2011). Administratyvne pravo Ukrainy. Zahal'na chastyna : akademichnyy kurs [Administrative law of Ukraine. General part: academic course]. Kharkiv : Zolota mylya. [in Ukrainian].
9. Didyk, V. G. (2007). Pravove rehulyuvannya vidnosyn v sferi dovkillya v Yevropeys'komu soyuzi ta v Ukraini [Legal regulation of environmental relations in the European Union and Ukraine]. Kyiv: Derzhavnyy departament z pytan' adaptatsiyi zakonodavstva [in Ukrainian].
10. Vorobyov, S.V. (2018). Heoinformatsiyni, komunikatsiyni systemy u sferi okhorony dovkillya: yevropeys'kyy ta ukrayins'kyy dosvid [Geoinformation and communication systems in the field of environmental protection: European and Ukrainian experience]. *East European Scientific Journal (Warsaw, Poland)*. Vyp. 3 (31). 2018, part 5, 42-46 [in Ukrainian].
13. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya : vid 07.12.1984 r., № 8073-X. [Code of Ukraine on administrative offenses]. (1984). (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> [in Ukrainian].
11. Zakon Ukrainy “Pro dostup do publichnoi informatsii” : vid 13.01.11 r., № 2939-VI [Law of Ukraine “On access to public information” from 13.01.11, № 2939-VI]. (2011). *Holos Ukrainy – Voice of Ukraine*, 24. [in Ukrainian].

